

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๕๔ ร.

ของ นางพจนารถ แก้วผลึก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เรื่อง ผลกระทบจากการปฏิรูปการศึกษาและปฏิรูประบบราชการ

ข้าพเจ้า นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความเกียรตินี้ ดังนี้

คำถามที่ ๑ รัฐบาลมีนโยบายเปลี่ยนแปลงสถานภาพของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไปเป็นพนักงานราชการหรือไม่ อย่างไร และมีแผนการในอนาคตในเรื่องนี้อย่างไรบ้าง

คำตอบที่ ๑ รัฐบาล โดยกระทรวงศึกษาธิการ ขอเรียนชี้แจงประเด็นที่เกี่ยวข้องดังนี้

๑. นโยบายเกี่ยวกับสถานภาพข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความสำคัญกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยถือว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาของชาติ ประกอบกับรัฐบาลปัจจุบันมีนโยบายในการบริหารจัดการที่ดี มุ่งพัฒนาและปรับปรุงระบบการบริหารงานภาครัฐ เพื่อให้ส่วนราชการมีความพร้อมและมีขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล มีความคุ้มค่า และเกิดความเป็นธรรมในการให้บริการสาธารณะ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ จึงไม่มีนโยบายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสถานภาพของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นพนักงานราชการแต่อย่างใด ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

๒. ระบบการบริหารจัดการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ถือปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีกฎหมาย และแนวปฏิบัติที่สำคัญ ดังนี้

(๑) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕๒ กำหนดให้คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) มีอำนาจกำหนดให้ตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาบางตำแหน่งไม่ต้องเป็นข้าราชการ

โดยสามารถจ้างบุคคลเป็นพนักงานราชการ หรือสัญญาจ้างปฏิบัติงานรายปี หรือมีกำหนดเวลาตามระเบียบที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๒) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดให้ “พนักงานราชการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการจ้างตามสัญญาจ้าง โดยได้รับค่าตอบแทนจากงบประมาณของส่วนราชการเพื่อเป็นพนักงานของรัฐในการปฏิบัติงานให้กับส่วนราชการนั้น

นอกจากนี้ ได้มอบอำนาจให้ส่วนราชการบริหารจัดการพนักงานราชการได้ตามแนวปฏิบัติที่คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ (คพร.) กำหนดภายใต้ปรัชญาที่มุ่งให้เป็นทางเลือกที่ยืดหยุ่นและคล่องตัวในการจ้างงานภาครัฐ โดยยึดหลักสมรรถนะและการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานสอดคล้องกับนโยบาย แผนงานหรือโครงการ

(๓) การจัดทำแผนอัตรากำลัง ๔ ปี โดยใช้กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ภารกิจและการใช้กำลังคนที่เหมาะสม ดังนี้

ภารกิจหลัก เป็นการกำหนดภารกิจตามกฎหมายหรือนโยบายเพื่อความคงอยู่ขององค์กรตามบทบาทภารกิจของหน่วยงาน ผู้ปฏิบัติงานควรเป็นข้าราชการ ประมาณร้อยละ ๕๐ - ๑๐๐ ส่วนที่เหลือจึงเป็นพนักงานราชการหรือจ้างเหมา

ภารกิจรอง เป็นงานที่ทำเพื่อสนับสนุนภารกิจหลักหรือการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติงานควรเป็นข้าราชการ ประมาณร้อยละ ๕๐ - ๗๕ ส่วนที่เหลือจึงเป็นพนักงานราชการหรือจ้างเหมา

ภารกิจสนับสนุน เป็นงานด้านธุรการหรือบริการ ผู้ปฏิบัติงานควรเป็นข้าราชการ ประมาณร้อยละ ๒๕ - ๕๐ ส่วนที่เหลือจึงเป็นพนักงานราชการหรือจ้างเหมา

นอกจากแนวทางที่ได้กล่าวข้างต้นแล้ว ด้วยสภาพปัญหาการขาดแคลนครูในปัจจุบัน และข้อจำกัดด้านงบประมาณในการบรรจุอัตราข้าราชการใหม่เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องความต้องการอย่างแท้จริง กระทรวงศึกษาธิการได้เสนอขอคืนอัตราข้าราชการที่เกษียณอายุราชการในสัดส่วนร้อยละ ๑๐๐ เพื่อรองรับการบรรจุข้าราชการทดแทนอัตราเกษียณอายุ รวมทั้งจัดจ้างพนักงานราชการบางส่วนเพื่อสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนตามความจำเป็น

คำถามที่ ๒ ขณะนี้ครูโรงเรียนเอกชนได้เงินสวัสดิการจากรัฐในเรื่องใดบ้าง และ
รัฐบาลจะจัดสวัสดิการรักษาพยาบาลให้แก่ครอบครัวของครูโรงเรียนเอกชนได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบที่ ๒ รัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการขอเรียนว่า การจัดสวัสดิการให้แก่ครู
โรงเรียนเอกชน ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ในมาตรา ๕๔
ได้กำหนดให้มีกองทุนสงเคราะห์เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อสงเคราะห์ผู้อำนวยการ ครู และ
บุคลากรทางการศึกษา โดยรวมถึง (๑) การจ่ายเป็นเงินทุนเลี้ยงชีพให้แก่ผู้อำนวยการ ครู และบุคลากร
ทางการศึกษา (๒) การจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์แก่ผู้อำนวยการ ครู และบุคลากรทางการศึกษา
(๓) การส่งเสริมการออมทรัพย์ของผู้อำนวยการ ครู และบุคลากรทางการศึกษา (๔) การจ่ายเงิน
สวัสดิการสงเคราะห์

ทั้งนี้ แนวทางปฏิบัติในปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้มีการดำเนินการจัดตั้งกองทุนสงเคราะห์ครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน
ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๘ ได้แสดงผลในการบริหารกองทุนประมาณปีละ ๔๐๐ ล้านบาท เพื่อนำมา
จัดสวัสดิการให้ครูโรงเรียนเอกชน ประมาณปีละ ๓๘๐ ล้านบาท สำหรับให้สวัสดิการด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. ค่ารักษาพยาบาล ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการสงเคราะห์ครูใหญ่และ
ครูโรงเรียนเอกชนในกรณีเจ็บป่วยและคลอดบุตร พ.ศ. ๒๕๔๔ และ (ฉบับที่ ๒) ๒๕๔๕ สามารถ
เบิกได้เต็มตามจำนวนที่จ่ายจริงสำหรับตนเอง ในวงเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ปี (ยกเว้นค่าอวัยวะเทียมและ
อุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรค รวมทั้งค่าซ่อมแซม เบิกได้ตามอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด)

๒. ค่าการศึกษาบุตร ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการสงเคราะห์อื่น
เพื่อสวัสดิการครูโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยได้รับสิทธิดังนี้

๒.๑ เบิกให้แก่บุตร จำนวน ๓ คน โดยเริ่มมีสิทธิเบิกได้ตั้งแต่อายุ ๓ ปีบริบูรณ์
นับถึงวันเปิดภาคเรียน จนถึงอายุไม่เกิน ๒๕ ปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๑

๒.๒ เมื่อบุตรเข้ารับการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐตั้งแต่ระดับอนุบาล ถึงระดับ
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า เบิกได้เต็มตามจำนวนที่กระทรวงการคลังกำหนด ในกรณีที่เข้ารับการศึกษา
ในสถานศึกษาเอกชน ตั้งแต่ระดับอนุบาล ๑ - มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า จะเบิกได้เต็มตาม

จำนวนที่กระทรวงการคลังกำหนด สำหรับอนุสัญญาหรือเทียบเท่า จะเบิกได้ครึ่งหนึ่งของจำนวนที่จ่ายจริง แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินอัตราที่กระทรวงการคลัง กำหนด

๓. ค่าช่วยเหลือบุตร ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการสงเคราะห์อื่น เพื่อสวัสดิการครูโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๔ จะได้รับเงินช่วยเหลือคนละ ๕๐ บาทต่อเดือน สำหรับบุตรคนที่ ๑-๓ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ ๑๘ ปี และเป็นบุตรที่เกิดก่อนวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ โดยให้เบิกจ่ายปีละ ๑ ครั้ง

๔. ค่าทดแทน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการสงเคราะห์ครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน เป็นเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ เมื่อครูประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย หรือถึงแก่ความตาย หรือสูญหาย เนื่องจากการทำงานหรือปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของโรงเรียน ในกรณีที่เกี่ยวข้อง จะได้รับเงินค่าทดแทนร้อยละ ๖๐ ของอัตราค่าจ้างเดือนสุดท้าย เป็นระยะเวลา ๘ ปี

สำหรับสวัสดิการการรักษาพยาบาลของครอบครัวครูโรงเรียนเอกชน ยังไม่สามารถจัดให้ได้ เนื่องจากขณะนี้เงินกองทุนที่จะนำมาจัดสวัสดิการให้แก่ครูโรงเรียนเอกชนมีไม่เพียงพอ ดังนั้น ในส่วนของคู่สมรสจึงให้เบิกจ่ายกองทุนเงินประกันสังคม สำหรับบุตรของครูโรงเรียนเอกชนให้เบิกจ่ายจากโครงการ ๓๐ บาทรักษาทุกโรค

คำถามที่ ๓ ขณะนี้อัตรากำลังของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในเขตอำเภอบางละมุง สัตหีบ เกาะสีชัง มีครบตามเกณฑ์หรือมีความขาดแคลน หากขาดแคลนรัฐบาลจะแก้ปัญหาอย่างไร

คำตอบที่ ๓ กระทรวงศึกษาธิการ ขอตอบชี้แจงในส่วนที่เกี่ยวข้อง ๒ ประเด็น ดังนี้

๑. สภาพความขาดแคลนครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ทำการสำรวจข้อมูลอัตรากำลังของครูในพื้นที่อำเภอบางละมุง สัตหีบ เกาะสีชัง ซึ่งอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต ๓ มีจำนวนสถานศึกษาในสังกัดทั้งหมด ๕๕ โรงเรียน, มีนักเรียน ๕๑,๑๐๒ คน ครูผู้สอนและผู้บริหาร ๑,๗๔๐ คน ขาดครูตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) จำนวน ๘๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๘๗ ของอัตราผู้สอนตามเกณฑ์

๒. แนวทางในการแก้ปัญหาการขาดแคลนครู กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการแก้ไข ปัญหาการขาดแคลนครู ดังนี้

๒.๑ ใช้อัตรากำลังพนักงานราชการตำแหน่งครูผู้สอน โดยคณะกรรมการบริหารพนักงาน ราชการ (คพร.) ได้อนุมัติกรอบอัตราพนักงานราชการตำแหน่งครูผู้สอน ซึ่งในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต ๓ ได้รับอนุมัติอัตรากำลังพนักงานราชการ ๖๑ อัตรา

๒.๒ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ขอคืนอัตราเกษียณอายุของข้าราชการครูและคณะกรรมการ กำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนภาครัฐ (คปร.) ได้คืนอัตราที่ข้าราชการครูเกษียณอายุใน ปีงบประมาณ ๒๕๕๐ ให้ทุกอัตรา สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต ๓ มีข้าราชการครู ในสังกัดเกษียณอายุราชการในปี ๒๕๕๐ จำนวน ๑๕ อัตรา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานได้จัดสรรอัตราให้ ๗๖ อัตรา ซึ่งเป็นการคืนอัตราให้มากกว่าอัตราเกษียณ เพื่อให้สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานำไปบริหารจัดการเกลี่ยให้โรงเรียนที่ขาดแคลนครูในพื้นที่อย่างเหมาะสม สอดคล้องตามความจำเป็นต่อไป